

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم و صنعت مجموعه سی

ایکینجی سنه: دردنجی جلد

نومرو: ۳۷

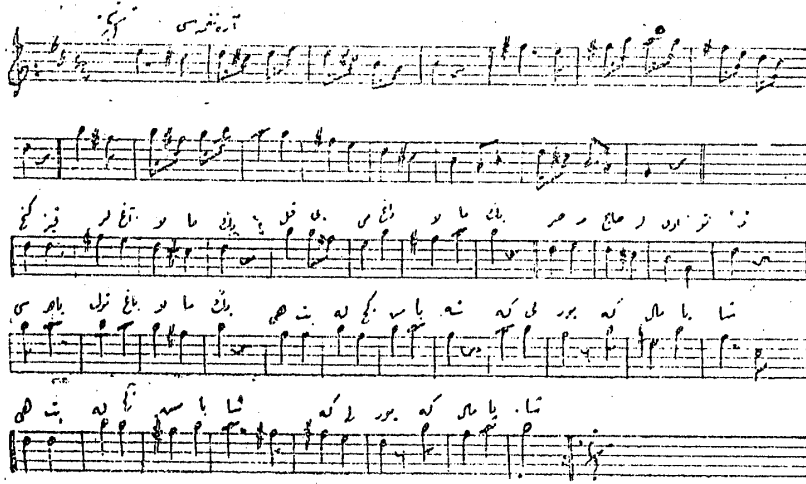
۲۰ تشرین اول ۳۳۸

مقام - نواز

اردوبه : استقبال مارشنى

بسته : شكرى

كفته : رفعت احمد

آرقه سنده جوانلر
كوكرمش آرسلا نلر وار
بول وىرك بىكتلر
كشيش بوز داغ يانلر
سل كى جوشا طاشا
كليور كال پاشا

كنج قىزل آغلامايك
قلمى داغلامايك
صرمه صاجلر اوستنه
سيام تول باغلامايك
هيتله پشمش باشه
كليور كال پاشا

طوتدى جهانى ناماك
شكره سزا اقداماك
استقلالى قورتاردك
كولدى يوزى اسلامك
اي پاشا بوجه پاشا
ملتكله بىك پاشا

سوزلرني فيصليدايوردى وبعض كونلر ،
امين ، ساكن «لشلى كورونجه» كندى اون
سنه دها اختيارلامش حس ايدىيور ؛ او زمان
بوتون ايماني قورو بر تمي حالي آيوردى :
— آه ، دنيا كوزيله بر كوره بيلسم .
صوك سئنه نك ايلك بهارى حادئسز كىدى ؛
بازاوكا بلكه دىكى كىتمىدى . فقط ، آغسترسك
صوكنه دوغرى وقاكا آفونده ايكييورنورك
طوبى بردن بزمه بىر كوكى تىتره تدى . حاجى
عارف افندى ، اوينك كىلارنى پرنج ، شكر
وايرمىكله دولدبرمغه باشلادى ؛ اوده كى قاديئرنلر :
— حاضر اولك ، باقم ، قوللرى صيوا .
بىك . كندى المله داغيتجىم . . . اوكا كوده

— ايمانلر حريفلر ، ايمانلر حريفلر . . .
بن بيلمىسم سويلرهم ؟ مطلقا كلك جكلر ،
مطلقا . . .
دييوردى . اونك منابع استخباره سندن
برىسى ده بىرلى روملر ك طورلرى ، حركتلرى
تشكىل ايدىيوردى . اونلرى انديشه ناك
كوردىكى كونلر جبهه ده بر شيلر اولديغه دُر
اميدى قوئ بوليور ؛ هر راست كلىدىكى دوستك
قرلاغه :
— باشلامش . . . حاضر اولك !
بن ، اوچ بىيك لىرا آيىردم ؛ حساوا پىلاو
ياپدبرمجم ؛ اوچ كون ، اوچ كىجه بور دن
كچن عىكرلر داغيتجىم . كندى المله . . .
كندى المله . . .

دنيا كوزى راحمت سىلرى

دنيا كوزيله بر كوره بيلسم . . .
بوتنى صوك زمانلرده حاجى عارف افندىك
ذيلدن هىچ دوشمز اولمشدى . نه بابسه ،
زرمه كىتسه كىملرله كوروشسه مطلقا بوسوزى
سويلمك ايچين بر چاره بولوردى . تىش سئلك
موجوديتنده بو صوك تحس بر فكر ثابت حاله
كىرمشدى . اساسا ابتلالى بر مزاحى واردى ؛
بر زمانلر حجه كىتمك املى ده اونك قلىنده بويله
دائىمى وآتشين براشتياق طرزنده تحبلى اتمشدى .
شىمدى ده يونان مملكتنى اشغال ايتدىكى كوندن
برى ، دوشوندىكى ، سويلدىكى دودىدىنى شى ،
تورك عىكرلرىك نه زمان كلكچى ، ناصل
كلكچى ، كلىرسه زردن كىرمچى ايدى ؛ اوده ،
طائله آرمىنده اولسون ، قهوده احبا مجلسنده
اولسون ، بىخى دوزر دولاشدورر هب بوموضوعه
كتىردى :

— نه دىرسىز . . . بو ايلك بهارده مطلقا
بر شى اولور دلكى ؛ بن ايشتىم ، كچن كون
استانبولدن بىر كلىشىدى ؛ او سويلدى ،
عىكرىمىز ايكيوز بىكى بولمش . بر طرفدن
روسىلر ، بر طرفدن فرانسىلر بويته ، طوپ
وسلاح وىرييورلر مش . مصطفى كال پاشا ،
دىمشكه ، حاضرم ، هپسى دكزه دوكه جكم . . .
يائنده حاضر بولنانلر ك قورقودن بىكلرى
صازاير ، برر برر يانندن صيويشيدى .
بعضىلرى دها خىرخواه داوردانير ، اوكا نصيحت
ويرمكه چاليشيدى . دىرلردى كىم
— عارف افندى ؛ بويله مسئله لى سنك
نەيكه كرك . . . بر آياغك جقورده . . . شوراده
قاج سئلك عمر ك قالدى . بارى صوك كونلرىكى
راحت كچىرمكه باق . قورقارز بو كىدىشله
باشك . بلايه اوغرايه جق .
اختيار آدم بر قاج كون كندىنى طوتار .
فقط ايلك فرصته يىكن حوادث ويرمكه ،
حوادث آلمه باشلاردى . صوك زمانلرده
آرقى هىچ كىمسه اونك اوكنه كچمه راولدى .
كندىسئنه نصيحت ويرمك ايسه يئلىرى شتله
آزارلايوردى :

بایک . . . دیووردی . حاجی عارف افندی ،
تعمیرمک باشلا دینی سزدیکی کوندن صوک
کونه قدر کووه کی کیره جکی ساعتی بکله یں بر
دلیقانی کی یرنده دورامادی ، کوزینه اویقو
کیرمندی . یرلی خیرستیانلر ایشلری برافشلر ،
دکانلری قاپامشلر ، آقین آقین شهری ترک
ایدوب کیدیورلردی . یونان قوماندانی قصبه
ایله کویلرک اربطاطی کسیدیرمش و بوتون
مسلمانلری اولرینه قاپامشدی . بلدیہ رئیسله ،
مدعی عمومی و اشرافدن برقاج کشی توقیف ایدلدی
بیچاره عارف افندی ده بونلر میانشده ایدی .
فقط او ، هیچ اندیشه دوشمبور ؛ بوظلمک
موقت اولدینی بیلیوردی . نته کیم ، چوق زمان
کچمندی ، برصباح سواریلرمنک شهر کیردیکلری
ایشیدیلدی و حاجی عارف افندی کجوس بولندی
قره قولاک قابولری کندیلکندن آچاییوردی .
لکن عارف افندی ، سرقاغه چیقینی زمان
اطرافنده کدیسیله حبس ایلملردن باشقه
کیمسای کورمندی . شهر قورقونج برتهالق
ایچنده ایدی و اوزاقدن اوزاغه سلاح سسلری
ایشیدیلیوردی . بیچاره آدام نه پایاجنی شایراق
اوبنه قوسندی ؛ اوده کیلری مدھش بر تالاش
ایچنده بولدی ؛ کندیندن کچش بر حالده :

— هانی زرده لر ؟ زرد لر ؟

دیووردی . شهره کیرن قوتلرمن ایکی
سواری بلوکندن عبارتیش ؛ بونلر دشمنی
سوروب جیقارمشلر ؛ فقط ، اشرف بک قلمه سنه
تخصن ایدن ادهم عونیه سی طرفندن شدتلی بر
مقاومته معروض قالمشلردی . شیمدی اوراده
بونلرله بزم سواریلرمن آراسنده محاربه اولیوردی .
حاجی عارف افندی بو حادثدن بر معنا جیقا-
رامیوردی . کندی کندینه :

— عیجا نه دن بو قادار آز بر قوتله گلشلر ؟
دیووردی ؛ برقاج دقیقه صوکرا خبر آلدی که ،
سواریلرمن شهری ترک ایدوب کیتمشلردر .
بو خبر اوزرینه عارف افندی ک سنلردن بری
هیچ صاصر صلیما یان ایمانی براز تزلزله اوغزار
کبی اولدی . آزادهاا بر جوجوق کی یرده قاپانوب
هونکور هونکور آغلايه جقدی . او ، بو

انکار خیال ایچنده ایکن سوفاقده برطاق سسلر
ایشیدیلکه باشلادی . اختیار آدام باشی بخرمدن
دیشاری به اوزاندی ؛ مسلمان اهالی بویوک بر
سوینج ایچنده استاسیون جاده سنه دوغری
قوشیوردی :

— نه وار ؟ نه اولور ؟

— کلورلر ، کلورلر . . .

— کیم کلور ؟

— یاھو ، عارف افندی ، بزمکیلر ، بزم
عسکر . . .

عارف افندی ، ایلمک صولوغنی سوفاقده ،
ایکنجیسی استاسیونده آلدی . استاسیون
او قادار قالا باقدی که اولک صفه کچمیلک ایچین
برجوق کیشی ایله ایشوب قاقیشمق مجبور یرنده
قالدی . یاقلاشان تره نك دودوکی صانکه بوتون
قلبلرده اوتیوردی . حاجی عارف افندی بر
ایرام جوجوغنی کی یرنده دورامیور ، استا-
سیون سندن رایلرک اوزرینه دوغری صارقپور
دلو قوموتیفنک دومانی برایکی کیلومتر و اوتیه ده کی
قورونک آراسندن کورونمکه باشلایان تره نه
باقیوردی . استاسیون مأمورک :

— چکیلک ا چکیلک ا

دیه باغیریوردی . بو روم مأمورمک
اخطاری خاقی بوسبوتون اعصاب ایتدی ؛ غلبه-
لکک ایچنده :

— نچین چکیله جکمشز ؟ سکا نه ؛ هی ،
او کونلر کچدی ، یاوروم . . .

کی میریلنیلر ، خورنیلر ایشیدیلیوردی .
استاسیون مأموری دیشلری قیصرق :

— شیمدی کوروروسکنز !

دیدی . تره نك کلدی ، دوردی ؛ لکن
تره نك کلوب دورماسیله اهالینک دوکوب قلمه سی
بر اولدی . آقیشلامق ایچین یوقاری به قالفان
الار بر رحیرت و دهشت اشارتی حاله کیردی ؛
دوداقلردکی تبسملر بر اضطراب تقاص شکلکی
آلدی و بوتون بکزلر بر آنده صارادی ؛ ایواھ ،
واغونلردن چیقانلر بزم عسکرمن دکل ، دشمن
عسکری ایدی ؛ بونلر بوزغون جبهه دونوشی
ازمیره قاجارکن هر ناسله یانمقدن مصون قالمش
بوقصبه کیدر ایاق اوغرامشلردی .

حاجی عارف افندی ، بر جوق سلاح
دیجیکسک و برجوق سونکونک بردن قالا بالک
اوستنه دوغری اوزاندینی کوردی و ترس یوزی
کری دونوب قاجانلرک آراسنه قاریشدی . بو ،
صالحی سوفاقلرند ، تصویره صیغماز برشورش
وبر وایلا ایدی . بر آن ایچنده بوتون قصبه
دشمن عسکرلرینک آیقاری آلتنده قالدی .
هر طرفی آزعین بر سیل کی استیلا ایدن بو
وحشی تضییقک ایچندن کندی قورتارایلرلرک
آزدی . بعضیسی یارالانوب یولک اوستنه
یوورالانور ؛ بعضیسی وجودندن قانلر صیزارق
اوبنه دوغری قوشیوردی .

— غاموطو قورقو ، غاموطو ، غاموطو . . .
سسلری آره سنده کینک جانیردیلری بری یرینه
چاربان سونکولر صیرته اکسه به ، قافایه اینن
دیجیکلرک کوت کوتلری . . .

ایشته حاجی عارف افندی بوقیامتک ایچنده
یاریم ساعت قوشدقدن ؛ یره یوورالاندقدن
وایاقلر آلتنده ازلدکدن صوکره درکه ، غریب
بر تصادف اثری اوله رق کندینی شهرک برایکی
کیلومتر و ایلر وسنده بر بوستانک ایچنده بولدی .
اوسق باشی پارچه پارچه ایدی . جینده نه قدر
پارہ سی وارسه آلتمشدی و شاقاقلردن قانلر
صیزیوردی . آرتق ، یورومکه ، نده ایاق
اوستنده دورمنه بحالی قالمشدی . بوشالان
برجوال کچی بولندی یره بیقیلیوردی .
قافاسی ، صانکه ایچنده یوزلرجه قورشون
وارمش کی آغیر حس ایدیوردی ؛ اوقدرکه
یره اوزاندقدن صوکره بوشانک ثقتندن ،
کندی ، آیقاری هواده وتبه آشاغی به
دوربیور صاندی .

حاجی عارف افندی ، بو حالده نه قدر زمان
قالدی . بیلیمن . چونکه تمایله کندن
کچمشدی . بلک بر ساعت بلک بوتون برکون ،
بوتون برکیجه قالدی . بومدت ظرفنده بعضاً
کندینه کلیرکی اولور ، فقط نه کوزلری
آچه بیلیور ، نده باشی قالدیرمنه موفق اولیوردی .
فقط ، وقتا که دریندن درینه الله الله ! ،
سسلری دویمه باشلادی ؛ یاندینی حالده بیله

تألیف

زه نوتە ميس — بن ، دوستلرم ، ايليكلەك دە
فئالەك دە حقیقەتە قانم . فقط شوکادە قائمەك یهودانک
بوسەسی داخا اولدینی حالە حركات پشیرەدن بر
دانە سبیلە یوقدەكە کەندە تخم استفارطاشماسون .
فئانک انسانلرک سلامت آیه سە یاردیم ایدر و بوندن
دولاییدرکە مئبى ایلەك و مەدرى ایلەكە تەاق ایلین
حصا ایدر .

خرستیانلر بونی اخانت قەصدیلە افندیسە سلامت
بوسەسی ویرن و بو حرکتیلە بشرک سلامتتی تآمین ایلە بن
قیرمیزی توبلی آدمک افسانە سبیلە شایان حیرت برصورتە
ایضاح ایدرلر . و بو سبیلە ظن ایدرکە دوشە جی
پولک تلامە یئندن بىضاری طرفدن حوار یون یسوعدن
اک فلاکت ذەمە قارشى کوسترین عداوت غیریحق
و یسوددر . زیرا بونلر دوشوغز لکە بالذات یسوعک
اخبار ایلە دیکى کى « ایستارنوت » ک بوسە سى کەندى
مذەبلى وجهە انسانلرک مظهر مغفرت اولملى ایچون
لازمى وشاید یهودا اوتوز آلونلک کيسە بی آلامش
اولسە یدى حکمت ربانیه دوچار تکیذب اولە جی

وجودندن آشاغی یە صارقان باشی ایکی اللرى
آرە سە آلدی وصیرتی بر آغا جە ویروب دیزلری
اوستەدە دوغرولدی ؟ ایچندن و عجباً رؤیایى
کور یورم ؟ دیوردی ؟ بو سسلر نەایدی ؟
زەدن کلوردی .

— الله الله ! الله الله ! . . . حاجی عارف
افندى قانله طیقانان کوزلری آجامایوردی که
کورسون وقولاقلرندکى اوغولنو هیچ
دنجوردی ، دنجوردی .

صالحی یە ایلەک کیرن عسکرلردن برى
آ کلانئورکە ، یوللرینک اوستەدە بو اختبارک
یوزی قویون جان چکیشمکە اولدینی کورمشلر
ویانە یاقلاشوب :

— بابا ، بابا ، بز کلدک . الله الله ؛ دیه
باغیرمشلر ، هیچ قیلماماش . صوکرە صیرت
اوستی چویرمشلر ، قان ایچندە ، اورتولو یوزی
ماطرادەکی صودن ایصلا تەقلری چورەلرلە
سیلمشلر . اختیار کوزلرینی آچش ، اطرافى
آلان عسکرلرە برر برر باقش ، صوکرە
هیچ برشی سوبله مکسزین تسلیم روح ایتمش .

بغیرب قدری

ایستاینبولک اون بىش سکونی

کتابلر

هف قادی ، محمد رؤف بک

سوزە تأسنە باشلا یورز . چوق سودیکدن
رؤف بکک اسندەکی سحرک غایب اولیشنە آجیورز .
عشق قادی بکە قارشی مشغول ایدە بیلە جک بر
کتابدر . لکن یالکیز بو مہریت کافیدر و یالکیز
بومہریت برکتانک تدقیقە ذکر بر اثر اولدینی اثبات
ایدی ؟ بوکتانی اوقوق ایستەک ، فقط اثر ذاتاً
ضعیف ، اوقوقامور ، نە یازیق کە بوایستە کسرلکری
برزمانلر ایلول کى کوزل اثرلک اوستەدە کوردیکدن
محمد رؤف بکک اسىدە کیدە دەمدى .

آ کلایایورکە آرقتی بو اسمدە فنا بولشدر .
آرقتی بو اسمدە نظم و نثرەکی سلیان نظف ، جناب
شهاب الدین اسملری کى ، فلسفەکی اساعیل حق
کى وغزە حیلکەکی او مشهور جلال نوری عنوانی
کى تآثیرسز بر حال آلمشدر . فصلکە قارە هرهانکی
بر یازینک آلتندە بو مشهور فقط صودن اسملری
کورنجە او یازی بی اوقوق دکل دونوب باقی بیلە
ایستە میورسە آرقتی محمد رؤف اسنى طاشیان هر
اثرەدە اولە باقی ایستە میور ، بو ، اختیاری دکل

فدە نجاتی اولەرق زنا یە حصرحیات ایتدی . وعالمک جنایتلری
اللاهک عفو ایدە بیلە ایچون کوزلکە ملتک خرابسنى
موجب اولدی . فکر السی ، أونوا آقادی حالندە
اولەرق قهرمانلر و چوبانلرە اجرای فحش ایتدی کى قدر
هیچ بر زمان پرستە لایق اولە ماشدی . شاعرلر
اونی بو قدر ساکن ، بو قدر علوی و بوقدر مشوم
اولق تصویر ایتکری و اوکا : « دگوزلر سکونی
کى ساکن روح ! » دیه خطاب ایلە کرى وقت
الوہیتی آکلاردی .

« ایستە أونوا آ رحم و شفقت دولایسە فئالە
اضطراب بویلە جە سوق ایددی . صوکرە اولدی .
« لاسە دە موتیا » ایلر حالسارینی کوسترلر . زیرا
شہودن صوکرە اولومدە اوکرئسى و اکدیکی آجی
میوملری طامئسى لازمدى . فقط هەلە ناک متفسخ
أتی ترک ایتدکدن صوکرە باشقە بر قادی شکندە .
تجد ایدە رک ینە هر درلو حقارتلرە عرض وجود
ایتدی . ایستە بویلە جە او جمدن بو جسە کیرە رک
وقت زمانلری آرمەزدە کچیرە رک دنسانک کئمانی
اوستە آلیور . فداکارانی بوشنە دکلر . جسانی
رابطەلرە بزه باغلی اولدینی وزملە برابرسوب آکلادینی
ایچون هم گندینک هم دە بزم مغفرتی استحصا
ایدە جک و تکرار کیرە جکدن جنتک صلح و سکونی
ایچندە بزلری بیاض سینە سە طاهر ق محلوب ایلە جکدر .

نصرى

رب اغفال ایدلش ، تصوراتی آت اوست اولش
و دنیا شرە ، جہلە و فناء محکوم اولش بوانە جقدی .
مارکوس — حکمت ربانیه درپیش ایتشدی کە
یہودا بو اخانت بوسە سنى ویرمە مکدە مختار اولغە
برابر اونى ینە ویرە جکدی . ایستارنوتک جیانی بو
وجە ایلە او خارق العادە غفران بناسنک برطاشی کى
استعمال ایتدی .

زه نوتە ميس — مارکوس ، دە بن سکا بشرک
چارمىغە جان ویرمن عیسی واسطە سبیلە فائل مغفرت
اولدیندن — اینانیرکى — بحث ایتدم . چونکە خرستیانلرک
اعتقادى بو مرکزەدەر و چونکە یهودانک ایدیا
تلمین ایدلکى ظن ایدنلرک خطاسنى دها ابی احاطە
ایدە بیلەک ایچون اونلر کى دوشومشدم . فقط
دوغریسی یسوع نظرمدە باز یایدەلە والائیک مشیریدر
سرغفرانە کئجە : سراق ایدنیورسە کز ، عززدوستلر
بونک بر یوزندە نە صورتلە ظهورە کلدیکى آکلانام .
مدعون موافقت ایتدیلکرینی اشارت ایتدیلر .
« سە دەس » ک ایچلری نار والا دولو مقدس سبتلرلە
آنە باکرەلری آکدیران اون ایکی گنج قیز ناسرنی
بر نایک آهنگنە آباغلری اویدیرمق خفیف برەشی
ایلە صالونە کیردیلر . سبتلری ماصە ناک اوستە قویدیلر .
نای صوضدی و زه نوتە ميس سوزە شوبلە باشلادی :

— وقتاکە اللاهک فکری « أونوا آ » دنیایی
یارادتى ، عالمک ادارە سنى ملکرە بر اقدی . فقط
بونلر افندیلرە یاقیشان سکوتی محافظە ایتە دیلر . انسان
قیزلرک کوزل اولدینی گورە رک اونلری آقشام
اوستی صهرنج کئارندە باصدریدیلر و اونلرە عقد
رابطە ایتدیلر . بو ازدواجاردن شدیدالعاب برجنس
حاصل اولەرق عالی حقزنا و ظامە بوغنى و یولاردەکی
توزل مظلوم قانی ایچدی . بو منظرە قارشیدندە
آونوا آ یتمز توکئمز بر یأسە قایدی : « ایستە
یایدیم » دیه ایتکدی « عظام دولایسە اولام آجی
برحیاتە دالیدیلر . اضطرابلری اثر جنایتدر و بونک
جزاسنى چکلمی . مەرقتلە دوشونق الله بیلە اونلرە
ایلک سافیتلری اعادە یە قادر دکلر . اولان اولدی
و اسرخلقت ایدیا بوزولدی . هیچ اولازسە مخلوقامی
ترک ایتە ییم . اولری کئندم کى بختیار ایدە میورسە
کئندیمی اونلر کى بدبخت ایدە بیلیم یا ! ماوام کە ویرمک
خطاستندە بولندیم وجودلر اونلری حقیر گوستریور .
بن دە اونلرک کى بر وجودە کیر و کیدوب آرمەلندە
باشام . »

آونوا آ بویلە دیه رک بر یوزنە ایتدی و بر
« تئدارید » ک رجندە تجسد ایتدی . کوجوک وضعیت
اولەرق دوغدی و « هەلە نا » نامی آلدی . حیاتک
مساعینە تابع اولەرق ظرافت و لطافتە قطع مراحله
باشلادی و اک معروف لونلرک تآثیرنی محکوم فنا
اولان وجودندە حس ایتک ایچون قراری قادنلرک اک فئالە
ارزوا یایدی اولدی . شہوی و خریص ارککلرک بی حس
شکاری و بوتون زئالک ، بوتون شدتک ، بوتون اخلاقلرک